

Brüssel, 14.10.2020
COM(2020) 652 final

2020/0300 (COD)

Ettepanek:

EUROOPA PARLAMENDI JA NÕUKOGU OTSUS

milles käsitletakse Euroopa Liidu üldist keskkonnaalast tegevusprogrammi aastani 2030

SELETUSKIRI

1. ETTEPANEKU TAUST

Euroopa Keskkonnaamet (EEA) avaldas 4. detsembril 2019 aruande „Euroopa keskkond – seisund ja väljavaated 2020. aastal“ (SOER)¹ ning selle sisu on mõtlemapanev. Praegused keskkonna-, kliima- ja kestlikkusprobleemid on enneolematult ulatuslikud ja pakilised ning nõuavad viivitamatuid ja kooskõlastatud meetmeid ning süsteemseid lahendusi. Liidu keskkonnapoliitika on viimastel aastakümnetel toonud märkimisväärset kasu, mõjutamata seejuures ELi pikaajalist konkurentsivõimet, ning liidu õigustikku on viimastel aastatel üha rohkem kujundanud ambitsioonikas pikaajaline visioon, eesmärgid ja strateegiline raampoliitika – kõik see aitab tulemuslikult vähendada keskkonda mõjutavaid survetegureid. Ent arvestades elurikkuse vähenemist ja ökosüsteemiteenuste halvenemist, kliimamuutusi ja nende mõju ning ressursside jätkusuutmatut kasutamist, saastust ja sellega seotud ohte inimeste tervisele ja heaolule, loodusele, ökosüsteemidele ja majandusele, on vaja ELis ja kogu maailmas võtta veelgi rohkem otsustavaid meetmeid.

Euroopa Komisjon võttis 11. detsembril 2019 nende probleemidega tegelemiseks vastu Euroopa roheline kokkulepe,² mis on ELi ambitsioonikas kava saada 2050. aastaks esimeseks kliimaneutraalseks piirkonnaks, kaitsta, säilitada ja suurendada ELi looduskapitali ning kaitsta kodanike tervist ja heaolu keskkonnariskide ja -mõjude eest. Kokkulepe põhineb taastava majanduskasvu mudelil, mille järgi saab planeet rohkem tagasi kui tarbitakse, ning selles on esitatud tulevaste aastate keskkonnaprioriteedid ja liidu ambitsioon kujundada oma majandus ümber, jätmata kedagi kõrvale; nende eesmärkide täitmiseks on leppega ette nähtud põhjalikult ümberkujundavad poliitikameetmed ning soovitatud liidul maailmas oma juhtrolli kliima- ja keskkonnaküsimustes tugevdada.

Pärast teatise „Puhas planeet kõigi jaoks“³ üle toimunud ulatuslikku arutelu esitas EL ÜRO kliimamuutuste raamkonventsiooni alusel vastu võetud Pariisi kokkuleppe raames 2020. aasta märtsis oma pikaajalise strateegia,⁴ milles ta kohustus minema 2050. aastaks üle kliimaneutraalsele majandusele. Komisjon tegi ettepaneku sätestada see eesmärk Euroopa kliimaseaduses⁵. Euroopa Komisjon on samuti võtnud vastu mitu uut strateegilist algatust, eelkõige uus ringmajanduse tegevuskava puhta ja konkurentsivõimelise Euroopa nimel,⁶ elurikkuse strateegia aastani 2030⁷ ning strateegia „Talust taldrikule“⁸.

EL on võtnud vastu ka põhjaliku algatuse, et reageerida koroonaviirusest tingitud kriisile, mis mõjutab rängalt elusid ja elatusvahendeid ning on tekitanud poliitikakujundamises enneolematuid raskusi, mida süvendab veelgi suur majanduslangus. Taastekavas „NextGenerationEU“, mille ettepaneku esitas Euroopa Komisjon 27. mail 2020 ja mille Euroopa Ülemkogu kiitis heaks juulis 2020 toimunud erakorralisel kohtumisel, on nimetatud Euroopa roheline kokkulepe Euroopa uueks majanduskasvu strateegiaks ning rõhutatud selle

¹ Euroopa Keskkonnaameti aruanne „The European environment - state and outlook 2020, Knowledge for transition to a sustainable Europe“ („Euroopa keskkond – seisund ja väljavaated 2020. aastal: teadmised kestlikule Euroopale üleminekuks“) (2019).

² COM(2019) 640 final.

³ COM (2018) 773 final.

⁴ Horvaatia ja Euroopa Komisjoni poolt Euroopa Liidu ja selle liikmesriikide nimel esitatud dokument „Euroopa Liidu ja selle liikmesriikide vähese kasvuhoonegaaside heitega arengu pikaajaline strateegia“ (2020, <https://unfccc.int/sites/default/files/resource/HR-03-06-2020%20EU%20Submission%20on%20Long%20term%20strategy.pdf>).

⁵ COM(2020) 80 final.

⁶ COM (2020) 98 final.

⁷ COM(2020) 380 final.

⁸ COM(2020) 381 final.

rolli kestliku ja kiire majanduskasvu saavutamisel ning selles, et tagada pikaajaline prognoositavus kliimaneutraalsuse poole liikumisel ning kokkuvõtteks aus ja õiglane üleminek, millega ei jäeta kedagi kõrvale. Kaheksas keskkonnaalane tegevusprogramm toetab selles esitatud pikaajalise visiooni ning rohelise kokkuleppega samade esmatähtsate keskkonnaeesmärkidega ELi ühist püüdu taastada majandus keskkonnahoidlikul viisil.

Keskkonnaalaseid tegevusprogramme on ELi keskkonnapoliitika kujundamisel järgitud alates 1970ndate algusest. Seitsmenda keskkonnaalase tegevusprogrammi (edaspidi „seitsmes keskkonnaprogramm“) kehtivus lõpeb 31. detsembril 2020 ning selle artikli 4 lõike 3 kohaselt peab komisjon vajaduse korral esitama kaheksanda keskkonnaalase tegevusprogrammi (edaspidi „kaheksas keskkonnaprogramm“) ettepaneku õigel ajal, et seitsmenda ja kaheksanda keskkonnaprogrammi vahele ei jääks vahet. Euroopa rohelises kokkuleppes kuulutati välja, et võetakse vastu uus keskkonnaalane tegevusprogramm.

Nõukogu, Euroopa Parlament ja Regioonide Komitee on palunud komisjonil esitada hiljemalt 2020. aasta alguseks kaheksanda keskkonnaprogrammi ettepaneku.

2. ÕIGUSLIK ALUS, SUBSIDIAARSUS JA PROPORTSIONAALSUS

Käesolev ettepanek võtta vastu Euroopa Parlamendi ja nõukogu otsus, milles käsitletakse uut liidu üldist keskkonnaalast tegevusprogrammi aastani 2030, põhineb ELi toimimise lepingu artikli 192 lõikel 3. Hoolitsemaks selle eest, et EL ja selle liikmesriigid kannavad programmi eest vastutust ja täidavad selle esmatähtsaid eesmärke, nähakse käesoleva otsuseettepanekuga ette tugiraamistik esmatähtsate eesmärkide täitmiseks ning tagatakse nende täitmisel tehtud edusammude korrapärane hindamine.

Liikmesriigid üksinda ei suuda selle otsuseettepaneku eesmärke piisavalt saavutada. Kuna keskkonna- ja kliimapoliitika kuulub ELis jagatud pädevuse valdkonda ning on detsentraliseeritud, on üks kavandatud programmi eesmärke luua kõigi kolme ELi institutsiooni ning liikmesriikide hulgas programmi eesmärkide eest ühine vastutus, tagades poliitikakujundajatele ja muudele sidusrühmadele (sh piirkonnad ja linnad, ettevõtjad, sotsiaalpartnerid, kodanikuühiskonnaorganisatsioonid ja üksikisikud) prognoositava raamistiku ja tegevussuuna.

3. HINDAMISE JA SIDUSRÜHMADEGA KONSULTEERIMISE TULEMUSED

Komisjon avaldas 15. mail 2019 seitsmenda keskkonnaprogrammi hindamise aruande⁹. Enne aruande koostamist korraldati 2018. aastal ulatuslik konsultatsioon, st avalik konsultatsioon, sihtkonsultatsioonid liikmesriikide ja sidusrühmadega ning kaks avalikku seminari.

Hindamisest selgus, et seitsmendat keskkonnaprogrammi peetakse üldiselt tulemuslikuks ja kõrgetasemeliseks strateegiliseks vahendiks, mis suunab keskkonnapoliitikat. Paljudele on keskkonnaprogramm ka planeerimisvahend, mis tagab tänu sellega loodud pikaajalisele visioonile, aruandekohustusele ja Euroopa Komisjoni meetmete prognoositavusele keskkonnapoliitika järjepidevuse ning aitab seda poliitikat kõikjale lõimida ja ühtlustada. Seitsmenda keskkonnaprogrammi esmatähtsad eesmärgid, eelkõige 2050. aastani ulatuv visioon, leiti üldiselt olevat ikka veel asjakohased.

Euroopa Parlament avaldas 22. novembril 2017 hinnangu seitsmenda keskkonnaprogrammi rakendamise kohta¹⁰ ning seejärel 6. märtsil 2018 selle rakendamist käsitleva aruande ja 17. aprillil 2018 resolutsiooni¹¹.

⁹ COM (2019) 233 final.

Euroopa Regioonide Komitee avaldas 31. juulil 2018 uuringu kaheksanda keskkonnaprogrammi kohaliku ja piirkondliku mõõtmise kohta¹² ning seejärel arvamuse, mis võeti vastu 7. veebruaril 2019¹³.

Pärast arutelusid, mis peeti 29. ja 30. oktoobril 2018 Austrias Grazis toimunud mitteametlikul keskkonnanõukogu istungil, korraldati 11.–12. juunil 2019 Hainburgis (samuti Austrias) seminar tulevase keskkonnaalase tegevusprogrammi teemal. Nõukogu võttis 4. oktoobril 2019 Soome eesistumisperioodil vastu järeldused „Kaheksas keskkonnaalane tegevusprogramm – Muudame ühiselt suundumusi“¹⁴.

4. MÕJU EELARVELE

Käesolev otsuseettepanek on koostatud kooskõlas komisjoni ettepanekuga ELi mitmeaastase finantsraamistiku kohta aastateks 2021–2027. Ettepanekuga on kaasas finantsselgitus, mille kohaselt vajavad Euroopa Keskkonnaamet (EEA) ja Euroopa Kemikaaliamet (ECHA) lisavahendeid, et toetada kavandatava programmi uut seire-, mõõtmis- ja aruandlusraamistikku.

Euroopa Keskkonnaameti ja Euroopa Kemikaaliameti osalemine on selle töö tegemiseks ja kaheksanda keskkonnaprogrammi eesmärkide saavutamiseks väga oluline. Kaheksanda keskkonnaprogrammi jaoks kavandatud uues seire- ja aruandlusraamistikus kasutatakse võimalikult suures ulatuses olemasolevaid seirevahendeid ja -näitajaid, mis põhinevad peamiselt Euroopa statistikal ning Euroopa Keskkonnaameti ja Euroopa Kemikaaliameti andmetel – see aitab vältida topelttööd ja vähendada liikmesriikide halduskoormust. See tähendab, et neile ametitele antakse lisaülesanded, et nad saaksid igati toetada kavandatud programmi artiklite 3 ja 4 kohaste esmatähtsate eesmärkide saavutamist ja saavutamist võimaldavate tingimuste loomist.

5. MUU TEAVE

Ettepaneku sätete selgitus

Kaheksanda keskkonnaprogrammi üldeesmärk on kiirendada liidu õiglast ja kaasavat üleminekut kliimaneutraalsele, ressursitõhusale ja puhtale ringmajandusele ning saavutada ÜRO kestliku arengu tegevuskavas 2030 ja selle kestliku arengu eesmärkides kindlaks määratud keskkonnaeesmärgid, toetades täielikult Euroopa rohelise kokkuleppe keskkonna- ja kliimaeesmärke.

Artikkel 1

Ettepanekuga soovitakse suurendada kõigi juhtimistasandite meetmete sidusust ja sünergiaid, mõõtes keskkonna- ja kliimaeesmärkide saavutamisel tehtud edusamme lõimitult. Kooskõlas Euroopa rohelises kokkuleppes antud lubadusega mitte tekitada kahju toetab ettepanek keskkonda ja kliimat mõjutavate survetegurite vähendamist ning poliitika väljatöötamist ja

¹⁰ Euroopa Parlamendi Euroopa mõjuhindang: „Implementation of the 7th Environment Action Programme - Mid-term review“ („Seitsmenda keskkonnaalase tegevusprogrammi rakendamine – vahehindang“) (2017).

¹¹ Euroopa Parlamendi 17. aprilli 2018. aasta resolutsioon seitsmenda keskkonnaalase tegevusprogrammi rakendamise kohta (2017/2030(INI)).

¹² Regioonide Komitee: „Towards an 8th Environment Action Programme – Local and regional dimension“ („Kaheksanda keskkonnaalase tegevusprogrammi väljatöötamine – kohalik ja piirkondlik mõõde“) (2018).

¹³ ELT C 168, 16.5.2019, lk 27–36.

¹⁴ Nõukogu 4. oktoobri 2019. aasta järeldused (12795/19).

rakendamist lõimitumal viisil, eelkõige seeläbi, et kestlikkust võetakse arvesse kõigis asjakohastes algatustes ja projektides riikide ja ELi tasandil.

Artikkel 2

Liit ja selle liikmesriigid vastutavad ühiselt keskkonna ja kliimaga seotud sihtide ja eesmärkide saavutamise eest, mis nõuab kõigi osalejate, ELi, riikliku, piirkondliku ja kohaliku tasandi valitsuste, sotsiaalpartnerite, kodanikuühiskonna, kodanike ning ettevõtjate tegutsemist.

Artiklis 2 on loetletud temaatilised esmatahtsad eesmärgid, mis on seotud juba seitsmendas keskkonnaprogrammis seatud pikaajalise eesmärgiga elada 2050. aastaks hästi, planeedi ökoloogiliste võimaluste piires.

Artikkel 3

Euroopa rohelises kokkuleppes on rõhutatud vajadust kanda hoolt selle eest, et poliitika ja õigusaktide järgimise tagamine ning nende elluviimine on tulemuslik.

Artikliga 3 on loodud eespool mainitud temaatiliste esmatahtsate eesmärkide saavutamist võimaldavate tingimustega seotud ühise arusaamise ja kohustuse alus, mis aitab seega tagada sidusa rakendamise asjakohasel tasandil. Komisjon on teatanud, et ta parandab seda, mil viisil käsitletakse parema õigusloome suunistes ja toetavates vahendites kestlikkuse ja innovatsiooniga seotud küsimusi, selleks et kõigis ELi algatustes järgitaks rohevannet mitte tekitada kahju.

Artikkel 4

Liikmesriigid peavad üksikute keskkonnavalade õigusaktide alusel andma korrapäraselt aru konkreetsete keskkonnapoliitika meetmete kohta, kuid liidu õiguses ei ole ette nähtud terviklikku raamistikku, millega tagada liidu keskkonnaeesmärkide üldisel saavutamisel koordineeritud lähenemisviis. Euroopa rohelises kokkuleppes teatati, et uus keskkonnavalane tegevusprogramm sisaldab uut seiremehhanismi tagamaks, et liit püsib oma keskkonnaeesmärkide saavutamisel graafikus.

Kaheksanda keskkonnaprogrammi seireraamistik ei tohiks piirata olemasolevaid keskkonna- ja kliimaga seotud, sh energialiidu ja kliimameetmete juhtimisel kasutatavaid aruandlus- ja juhtimisvahendeid.

- *Keskkonna- ja kliimaeesmärkide saavutamisel tehtud edusammude mõõtmine kestlikkuse, heaolu ja vastupanuvõime laiemas kontekstis*

Et mõõta ELi ja selle liikmesriikide edusamme ÜRO 2030. aasta kestliku arengu eesmärkide saavutamisel, on vaja keskkonna-, sotsiaal- ja majanduseesmärkide lõimitud raamistikku. Nõukogu¹⁵ ning Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomitee¹⁶ on kutsunud üles mõõtma majandustulemusi ja ühiskondlikku arengut ka muude näitajate kui SKP alusel ning hakkama poliitika suunanäitajana kasutama heaolunäitajat – sama toetab ka Majanduskoostöö ja Arengu Organisatsioon¹⁷. Euroopa Parlamendi liikmed korraldasid koos sidusrühmadega konverentsi „Post Growth 2018“¹⁸.

¹⁵ Vt nt <https://data.consilium.europa.eu/doc/document/ST-10414-2019-INIT/et/pdf>.

¹⁶ <https://www.eesc.europa.eu/en/our-work/opinions-information-reports/opinions/reflection-paper-towards-sustainable-europe-2030>.

¹⁷ Vt nt OECD Well-being Framework (OECD heaolu raamistik), OECD Framework for Policy Action on Inclusive Growth (OECD kaasava majanduskasvu poliitika raamistik), Better Life Initiative (parema elu algatus) ja New Approaches to Economic Challenges Initiative (algatus, mis käsitleb uusi lähenemisviise majanduslike probleemide lahendamiseks).

¹⁸ <https://www.postgrowth2018.eu/>.

Seda arvestades on kaheksanda keskkonnaprogrammi seireraamistik vahend, millega kogutakse keskkonna- ja kliimaandmeid, et toetada ELi üldisi jõupingutusi mõõta edusamme suurema kestlikkuse, heaolu ja vastupanuvõime, sh õnnetustele vastupidavuse saavutamisel; ta peaks aitama poliitikakujundajatel ja sidusrühmadel saada teavet selle kohta, kas liit ja liikmesriigid on süsteemsete ümberkorralduste tegemisel graafikus.

Kaheksanda keskkonnaprogrammi seireraamistiku loomist tuleks vaadelda ka muu juhtimis- ja seiretegevuse kontekstis, eelkõige Euroopa poolaasta, Eurostati seirearuanne kestliku arengu eesmärkide saavutamise kohta ning iga-aastane aruanne tulevikusuundade strateegilise analüüsi kohta, mis põhinevad samuti kättesaadavatel andmetel ja milles kasutatakse vastavate poliitikaeesmärkide saavutamiseks kõige asjakohasemaid näitajaid. Kuigi need juhtimis- ja seirevahendid teenivad erinevaid eesmärke, tuleks need üha rohkem omavahel siduda, et need suuremasse kooskõla viia.

– *Kaheksanda keskkonnaprogrammi peamiste näitajate väljatöötamine*

Seitsmenda keskkonnaalase tegevusprogrammi üle tegi seiret Euroopa Keskkonnaamet, kes avaldas igal aastal keskkonnanäitajate aruande¹⁹. Seitsmenda keskkonnaprogrammi esmatähtsate eesmärkide jälgimiseks töötati välja peaaegu 30 näitajaga tulemustabel.

Kaheksanda keskkonnaprogrammi seireraamistik peaks kajastama programmi uusi esmatähtsaid eesmärke. Raamistik peaks sisaldama piiratud arvu põhinäitajaid, mida kasutatakse kõrgetasemelises teabevahetuses ning mis annavad sidusa ülevaate keskkonna seisundist, peamistest surveteguritest ja võetud meetmete tulemuslikkusest. Need näitajad peaksid kajastama ka üldeesmärki suurendada heaolu ning majanduse ja ühiskonna vastupanuvõimet.

Kaheksanda keskkonnaprogrammi peamiste näitajate valimisel võetakse nõuetekohaselt arvesse käimasolevat tööd, millega soovitakse parandada elurikkuse, ringmajanduse ja nullsaaste eesmärgi seiret ning mis peaks jõudma lõpule 2021.–2022. aastal, samuti muid keskkonna- ja kliimapolitiika valdkonnas, sh energialiidu ja kliimameetmete juhtimisel kasutatavaid seirevahendeid. Need näitajad peaksid tuginema liikmesriikides ja ELi tasandil kättesaadavatele andmetele, eelkõige andmetele, mida hallatakse Euroopa Keskkonnaametis ja Euroopa statistikasüsteemis.

Euroopa Keskkonnaamet ning Euroopa Kemikaaliamet toetavad komisjoni andmete ja teadmiste kättesaadavamaks ja asjakohasemaks muutmisel. See hõlmab puuduvate näitajate lisamist, eelkõige nullsaaste eesmärgiga seotud poliitika ning keskkonna-, sotsiaal- ja tervishoiupoliitika vaheliste seoste jälgimist.

Kaheksanda keskkonnaprogrammi seireraamistiku loomist toetab uus keskkonnanäitajate andmebaas – veebipõhine kergesti juurdepääsetav näitajate kogu, mis annab täieliku ja struktureeritud ülevaate mitmesajast olemasolevast keskkonnanäitajast.

– *Planeedi ökoloogiliste võimaluste piirid*

Kaheksanda keskkonnaprogrammi seireraamistiku väljatöötamine annab võimaluse uurida, milline potentsiaal on tööl, mida teevad komisjoni Teadusuuringute Ühiskeskus, Euroopa Keskkonnaamet ja teised seoses planeedi ökoloogiliste võimaluste piiridega (nt mageveekasutus, maakasutuse muutus, ookeani hapestumine) ning liidu tarbimisjalajäljega, sh raadamine ja metsa seisundi halvenemine kolmandates riikides.

Kliimateadus ja eelkõige valitsustevahelise kliimamuutuste rühma töö annab usaldusväärset andmestikku ja teavet selle kohta, milline on kasvuhuonegaaside heide, et pidada arvet Pariisi

¹⁹ Vt nt <https://www.eea.europa.eu/publications/environmental-indicator-report-2018>.

kliimakokkuleppe eesmärgi (hoida üleilmne temperatuuri tõus tunduvalt alla 2 °C võrreldes tööstusajastu eelse tasemega ning jätkata jõupingutusi temperatuuri tõusu hoidmiseks alla 1,5 °C) üle, kuid planeedi muude ökoloogiliste võimaluste piiridega seotud töö veel käib. Sellise töö edenemine on oluline, et poliitikakujundajad ja sidusrühmad saaksid teavet selle kohta, kas keskkonnapoliitika on piisavalt ambitsioonikas, et Euroopa tegevus jääks planeedi jaoks turvalise tegevusruumi²⁰ piiresse.

– *Kaheksanda keskkonnaprogrammi peamiste näitajatega seotud konsulteerimine*

Komisjon korraldab ulatusliku konsulteerimise teiste ELi institutsioonide, liikmesriikide ja sidusrühmadega, et töötada välja põhjalik kaheksanda keskkonnaprogrammi seireraamistik, lähtudes konsultatsioonidokumendist, milles kirjeldatakse kavandatud metoodikat ja võetavaid meetmeid.

Konsultatsioonide põhjal kavatseb komisjon 2021. aasta lõpuks pakkuda välja kaheksanda keskkonnaprogrammi peamised näitajad.

Protsessi kooskõlastatakse tihedalt Euroopa rohelise kokkuleppe alusel toimuva tööga elurikkuse, ringmajanduse ja nullsaaste eesmärgi seire raamistike väljatöötamiseks või läbivaatamiseks, et tagada üldine sidusus ja vähendada halduskoormust.

Artikkel 5. Hindamine

Artikliga 5 nähakse ette, et kaheksandat keskkonnaprogrammi hinnatakse 2029. aastal, enne selle lõppemist 2030. aasta lõpus.

²⁰ COM(2020) 98 final, lk 18.

Ettepanek:

EUROOPA PARLAMENDI JA NÕUKOGU OTSUS

milles käsitletakse Euroopa Liidu üldist keskkonnaalast tegevusprogrammi aastani 2030

EUROOPA PARLAMENT JA EUROOPA LIIDU NÕUKOGU,
võttes arvesse Euroopa Liidu toimimise lepingut, eriti selle artikli 192 lõiget 3,
võttes arvesse Euroopa Komisjoni ettepanekut,
olles edastanud seadusandliku akti eelnõu liikmesriikide parlamentidele,
võttes arvesse Majandus- ja Sotsiaalkomitee arvamust²¹,
võttes arvesse Regioonide Komitee arvamust²²,
toimides seadusandliku tavamenetluse kohaselt
ning arvestades järgmist:

- (1) Kooskõlas Euroopa Liidu toimimise lepingu artikli 192 lõikega 3 on üldised keskkonnaalased tegevusprogrammid alates 1973. aastast moodustanud raamistiku, mille alusel liit on võtnud meetmeid keskkonna- ja kliimavaldkonnas.
- (2) Euroopa Parlamendi ja nõukogu otsusega nr 1386/2013/EL²³ kehtestati seitsmes keskkonnaalane tegevusprogramm (edaspidi „seitsmes keskkonnaprogramm“), milles on esitatud liidu keskkonnaalane tegevuskava kuni 31. detsembrini 2020 ning pikaajaline visioon aastani 2050.
- (3) Komisjon hindas seitsmenda keskkonnaprogrammi²⁴ ning järeldas, et programmi 2050. aastani ulatuv visioon ja esmatähtsad eesmärgid on ikka veel asjakohased, et programm on aidanud võtta prognoositavamaid, kiiremaid ja paremini koordineeritud keskkonnapoliitika meetmeid ning et selle struktuur ja tugiraamistik on aidanud luua sünergiat ning muutnud seega keskkonnapoliitika tulemuslikumaks ja tõhusamaks. Hindamisel jõuti ka järeldusele, et seitsmenda keskkonnaprogrammiga prognoositi ÜRO kestliku arengu tegevuskava 2030, sest selles rõhutati majanduskasvu ja sotsiaalse heaolu sõltumist heas seisundis loodusvaradest, ning et programm on hõlbustanud kestliku arengu eesmärkide saavutamist. Samuti on programm võimaldanud liidul kõneleda üleilmsel areenil kliima- ja keskkonnaküsimuses ühel häälel. Seitsmenda keskkonnaprogrammi hindamise põhjal järeldas komisjon ka seda, et edusammud looduskaitse, tervise ning poliitikavaldkondade lõimimise valdkonnas ei ole piisavad.
- (4) Euroopa Keskkonnaameti (EEA) aruande „Euroopa keskkond – seisund ja väljavaated 2020. aastal: teadmised kestlikule Euroopale üleminekuks“ (edaspidi „SOER 2020“) kohaselt on liidul 2020. aastal ainulaadne võimalus asuda kestlikkuse küsimustes

²¹ Lisada, kui Majandus- ja Sotsiaalkomitee võtab vastu arvamuse ettepaneku kohta.

²² Lisada, kui Regioonide Komitee võtab vastu arvamuse ettepaneku kohta.

²³ ELT L 354, 28.12.2013, lk 171.

²⁴ COM(2019) 233 final.

juhtrolli ning tegeleda pakiliste süsteemseid lahendusi nõudvate keskkonnaprobleemidega. SOER 2020 järgi on üleilmsed kliima ja ökosüsteemide muutused, mida on alates 1950. aastatest täheldatud, aastakümnete kuni -tuhandete arvestuses pretsedenditud. Maailma rahvaarv on alates 1950. aastast kolmekordistunud ja linnaelanike arv neljakordistunud. Praeguse majanduskasvu mudeli juures kasvavad keskkonda mõjutavad survetegurid eeldatavasti veelgi, mis avaldab otse ja kaudselt kahjulikku mõju inimeste tervisele ja heaolule. See puudutab eelkõige suurima keskkonnamõjuga sektoreid – toiduained, liikuvus, energia ning taristu ja hooned.

- (5) Euroopa Komisjon võttis SOER 2020s kindlaks tehtud probleemidega tegelemiseks vastu Euroopa rohelise kokkuleppe,²⁵ st rohe- ja digipöoret toetava uue majanduskasvu strateegia, mille eesmärk on kujundada liidus välja õiglane ja jõukas ühiskond, millel on konkurentsivõimeline, kliimaneutraalne ja ressursitõhus majandus. Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruses (EL)²⁶ on sätestatud liidu eesmärk saada 2050. aastaks kliimaneutraalseks.
- (6) Euroopa rohelisel kokkuleppel põhineb taastekava „NextGenerationEU“, millega edendatakse investeringuid esmatähtsatesse rohelistes sektorites, mis on vajalikud, et suurendada vastupanuvõimet ning luua majanduskasvu ja töökohti õiglaselt ja kaasavas ühiskonnas. Taaste ja vastupidavuse rahastamisvahend, mis koos liidu 2021.–2027. aasta eelarvega aitab taastada liidu majandust koroonaviiruse kriisist, põhineb samuti Euroopa rohelises kokkuleppes seatud esmatähtsatel eesmärkidel. Peale selle tuleks kõigis taastekava „NextGenerationEU“ kohastes algatustes järgida Euroopa rohelises kokkuleppes antud lubadust mitte tekitada kahju.
- (7) Keskkonnavalasid tegevusprogramme on ELi keskkonnapoliitika kujundamisel järgitud alates 1970ndate algusest. Seitsmenda keskkonnaprogrammi kehtivus lõpeb 31. detsembril 2020 ning selle artikli 4 lõike 3 kohaselt peab komisjon vajaduse korral esitama kaheksanda keskkonnavalase tegevusprogrammi (edaspidi „kaheksas keskkonnaprogramm“) ettepaneku õigel ajal, et seitsmenda ja kaheksanda keskkonnaprogrammi vahele ei jääks vahet. Euroopa rohelises kokkuleppes kuulutati välja, et võetakse vastu uus keskkonnavalane tegevusprogramm.
- (8) Kaheksas keskkonnaprogramm peaks toetama Euroopa rohelise kokkuleppe keskkonna- ja kliimateetmete eesmärke kooskõlas juba seitsmendas keskkonnaprogrammis seatud pikaajalise eesmärgiga elada 2050. aastaks hästi, planeedi ökoloogiliste võimaluste piires. Ta peaks aitama saavutada ÜRO kestliku arengu tegevuskava 2030 ja selle kestliku arengu eesmärke.
- (9) Kaheksas keskkonnaprogramm peaks kiirendama üleminekut taastavale majandusele, millega saab planeet rohkem tagasi kui tarbitakse. Taastava majanduskasvu mudelis tunnustatakse, et ühiskonna heaolu ja õitseng sõltub stabiilsest kliimast, heas seisundis keskkonnast ja rikkalikest ökosüsteemidest, mis tagavad majanduse toimimiseks turvalise tegevusruumi. Arvestades, et maailma rahvastik ja nõudlus loodusvarade järele aina kasvab, peaks majandustegevus arenema selliselt, et sellega ei tekitata kahju, vaid pööratakse tagasi kliimamuutused ja keskkonnaseisundi halvenemine, minimeeritakse saastust ning aidatakse säilitada ja rikastada looduskapitali, tagades seega taastuva ja taastumatu loodusvara külluse. Pideva innovatsiooni, uute probleemidega kohanemise ja koosloomise kaudu tugevdab taastav majandus vastupanuvõimet ning kaitseb praeguste ja tulevaste põlvkondade heaolu.

²⁵ COM(2019) 640 final.

²⁶ COM(2020) 80 final.

- (10) Kaheksandas keskkonnaprogrammis tuleks seada temaatilised esmatähtsad eesmärgid kliimaneutraalsuse, kliimamuutustega kohanemise, elurikkuse kaitse ja taastamise, ringmajanduse, nullsaaste eesmärgi ning tootmisest ja tarbimisest tulenevalt keskkonnale mõju avaldavate survetegurite vähendamise valdkonnas. Samuti tuleks selles määrata kindlaks tingimused, mis võimaldavad kõigil osalejatel saavutada pikaajalisi ja temaatilisi esmatähtsaid eesmäärke.
- (11) Kuna keskkonnapoliitika on väga detsentraliseeritud, tuleks kaheksanda keskkonnaprogrammi esmatähtsate eesmärkide saavutamiseks võtta meetmeid eri valitsemistasanditel, st Euroopa, riikide, piirkondade ja kohalikul tasandil, tehes mitmetasandilisel valitsemisel koostööd. Poliitika väljatöötamise ja rakendamise lõimitud käsitlemist tuleks tugevdada, et majandus-, keskkonna- ja sotsiaaleesmärkide sünergia oleks võimalikult suur, ning ühtlasi tuleks pöörata suurt tähelepanu võimalikele kompromissidele ja haavatavate rühmade vajadustele. Et kaheksas keskkonnaprogramm oleks edukas ja selle eesmärgid saavutataks, on tähtis kaasata läbipaistvalt ka valitsusväliseid osalejaid.
- (12) Liidu keskkonna- ja kliimaeesmärkide saavutamisel on määrava tähtsusega tõhustatud koostöö partnerriikidega, hea üleilmne keskkonnavalade juhtimine ning liidu sise- ja välispoliitika sünergia.
- (13) Euroopa Komisjon peaks hindama, milliseid edusamme on liit ja liikmesriigid teinud kaheksanda keskkonnaprogrammi esmatähtsate eesmärkide täitmisel, et saavutada suurem kestlikkus, heaolu ja vastupanuvõime. See on kooskõlas nõukogu²⁷ ning Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomitee²⁸ üleskutsetega mõõta majandustulemusi ja ühiskondlikku arengut ka muude näitajate kui SKP alusel ning hakata poliitika suunanäitajana kasutama heaolu, mida toetab ka OECD²⁹.
- (14) Kaheksanda keskkonnaprogrammi esmatähtsate eesmärkide saavutamisel tehtud edusammude hindamisel tuleks arvesse võtta uusimaid arengusuundi andmete ja näitajate kättesaadavuses ja asjakohasuses. Hindamine peaks toimuma kooskõlas keskkonna- ja kliimapoliitika konkreetsemade aspekte hõlmavate seire- ja juhtimisvahenditega, eelkõige Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusega (EL) 2018/1999,³⁰ keskkonnapoliitika rakendamise läbivaatamisega ning ringmajanduse, nullsaaste, elurikkuse, õhu, vee, mulla, jäätmete või muu keskkonnapoliitikaga seotud seirevahenditega, ega tohiks neid piirata. Koos muude vahenditega, mida kasutatakse Euroopa poolaasta protsessis, Eurostati seires kestliku arengu eesmärkide saavutamise üle ning komisjoni aruandes tulevikusuundade strateegilise analüüsi kohta,³¹ moodustaks see hindamine sidusate omavahel seotud seire- ja juhtimisvahendite osa.
- (15) Komisjon, Euroopa Keskkonnaamet ja muud asjakohased ametid peaksid pääsema juurde andmetele ja näitajatele, mille liikmesriigid on esitanud kohaldatavate liidu õigusaktide kohaselt, ning neid taaskasutama. Peale selle tuleks kasutada muid

²⁷ vt nt <https://data.consilium.europa.eu/doc/document/ST-10414-2019-INIT/et/pdf>.

²⁸ <https://www.eesc.europa.eu/en/our-work/opinions-information-reports/opinions/reflection-paper-towards-sustainable-europe-2030>.

²⁹ Vt nt OECD Well-being Framework (OECD heaolu raamistik), OECD Framework for Policy Action on Inclusive Growth (OECD kaasava majanduskasvu poliitika raamistik), Better Life Initiative (parema elu algatus) ja New Approaches to Economic Challenges Initiative (algatus, mis käsitleb uusi lähenemisviise majanduslike probleemide lahendamiseks).

³⁰ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 11. detsembri 2018. aasta määrus (EL) 2018/1999, milles käsitletakse energialiidu ja kliimameetmete juhtimist (ELT L 328, 21.12.2018, lk 1–77).

³¹ COM (2020) 493 final.

andmeallikaid, nagu satelliidiandmed ning töödeldud teave, mis on saadud Maa seire Euroopa programmi (Copernicuse programm), Euroopa metsatulekahjude teabesüsteemi ja Euroopa üleujutuste häiresüsteemi või andmeplatvormide, nt Euroopa merevaatlus- ja andmevõrgu või kemikaalide seire teabeplatvormi kaudu. Nüüdisaegseid digivahendeid ja tehisintellekti kasutades on võimalik andmeid tulemuslikult hallata ja analüüsida, mis aitab vähendada halduskoormust ning parandada samal ajal õigeaegsust ja kvaliteeti.

- (16) Kooskõlas Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivide 2003/4/EÜ, 2007/2/EÜ ja (EL) 2019/1024 nõuetega peaksid liikmesriigid tagama, et kaheksanda keskkonnaprogrammi rakendamise seireks asjakohased andmed, teave ja näitajad on vabalt kättesaadavad, mittediskrimineerivad, avatud juurdepääsuga, piisavad, kvaliteetsed, võrreldavad, ajakohased, kasutajasõbralikud ja veebis kergesti kättesaadavad.
- (17) Kaheksanda keskkonnaprogrammi esmatähtsate eesmärkide saavutamiseks peaks Euroopa Keskkonnaametil ja Euroopa Kemikaaliametil olema piisav suutlikkus ja piisavad vahendid, et tagada usaldusväärne, juurdepääsetav ja läbipaistev teadmus- ja tõendusbaas, mis aitaks rakendada Euroopa rohelise kokkuleppe strateegilisi prioriteete ja hinnata programmi raames tehtud edusamme.
- (18) Et võtta arvesse muutuvaid poliitikaeesmärke ja tehtud edusamme, peaks komisjon 2029. aastal kaheksandat keskkonnaprogrammi hindama.
- (19) Kuna liikmesriigid ei suuda käesoleva otsuse eesmärki piisavalt saavutada, vaid seda saab kavandatud tegevusprogrammi ulatuse ja toime tõttu paremini saavutada liidu tasandil, võib liit võtta meetmeid kooskõlas Euroopa Liidu lepingu artiklis 5 sätestatud subsidiaarsuse põhimõttega. Nimetatud artiklis sätestatud proportsionaalsuse põhimõtte kohaselt ei lähe käesolev otsus selle eesmärgi saavutamiseks vajalikust kaugemale,

ON VASTU VÕTNUD KÄESOLEVA OTSUSE:

Artikkel 1. Reguleerimisese

1. Käesoleva otsusega määratakse kindlaks üldine keskkonnavalane tegevusprogramm ajavahemikuks kuni 31. detsembrini 2030 (edaspidi „kaheksas keskkonnaprogramm“). Selles esitatakse esmatähtsad eesmärgid, nende saavutamist võimaldavad tingimused ning raamistik, mille abil mõõta, kas liit ja selle liikmesriigid on nende esmatähtsate eesmärkide saavutamisel graafikus.
2. Kaheksanda keskkonnaprogrammi eesmärk on kiirendada õiglast ja kaasavat üleminekut kliimanetraalsele, ressursitõhusale ja puhtale ringmajandusele ning sellega toetatakse Euroopa rohelise kokkuleppe ja selle kohaste algatuste keskkonna- ja kliimaeesmärke.
3. Kaheksas keskkonnaprogramm on alus, mille põhjal täidetakse ÜRO kestliku arengu tegevuskavas 2030 ja selle kestliku arengu eesmärkides kindlaks määratud keskkonna- ja kliimaeesmärke; selle seireraamistik on keskkonna ja kliimaga seotud osa ELi jõupingutustes mõõta edusamme suurema kestlikkuse, sh kliimanetraalsuse ja ressursitõhususe, heaolu ja vastupanuvõime saavutamisel.

Artikkel 2. Esmatähtsad eesmärgid

1. Kaheksanda keskkonnaprogrammi pikaajaline esmatähtis eesmärk aastani 2050 on jõuda selleni, et kodanikud elavad hästi, planeedi ökoloogiliste võimaluste piires ja taastava majandusega ühiskonnas, kus ei raisata midagi, kus puudub kasvuhoonegaaside netoheide ning kus majanduskasv on lahutatud ressursikasutusest ja keskkonnaseisundi halvenemisest. Kodanike heaolu põhineb heas seisundis keskkonnal, valitseb elurikkus ning looduskapitali kaitstakse, taastatakse ja väärtustatakse viisil, millega suureneb vastupanuvõime kliimamuutustele ja muudele keskkonnariskidele. Liit näitab suunda praeguste ja tulevaste põlvkondade heaolu tagamisel kogu maailmas.
2. Kaheksandal keskkonnaprogrammil on järgmised kuus temaatilist esmatähtsat eesmärki:
 - (a) vähendada liidus pöördumatult ja järk-järgult kasvuhoonegaaside heidet ning suurendada kasvuhoonegaaside sidumist looduslikes ja muudes neeldajates, et saavutada kasvuhoonegaaside heite vähendamise 2030. aasta eesmärk ja saada 2050. aastaks kliimanetraalseks, nagu on sätestatud määruses (EL).../...³²;
 - (b) teha pidevaid edusamme kohanemis- ja vastupanuvõime suurendamisel ning kliimamuutuste suhtes haavatavuse vähendamisel;
 - (c) liikuda taastava majanduskasvu mudeli poole, mille järgi saab planeet rohkem tagasi kui tarbitakse, lahutada majanduskasv ressursikasutusest ja keskkonnaseisundi halvenemisest ning kiirendada üleminekut ringmajandusele;
 - (d) püüda saavutada nullsaaste eesmärk, milleks on tagada mürgivaba keskkond, sealhulgas õhk, vesi ja muld, ning kaitsta kodanike tervist ja heaolu keskkonnaga seotud riskide ja mõjude eest;
 - (e) kaitsta, säilitada ja taastada elurikkust ning tugevdada looduskapitali, eelkõige õhu, vee, mulla ja metsa, magevee, märgalade ja mereökosüsteemide valdkonnas;
 - (f) edendada keskkonnasäästlikkust ning vähendada tootmisest ja tarbimisest tulenevaid põhilisi keskkonda ja kliimat mõjutavaid survetegureid, eelkõige energeetika, tööstusarengu, hoonete ja taristu, liikuvuse ning toidusüsteemi valdkonnas.

Artikkel 3. Programmi esmatähtsate eesmärkide saavutamist võimaldavad tingimused

1. Kaheksanda keskkonnaprogrammi esmatähtsate eesmärkide saavutamiseks on vaja:
 - (a) tagada liidu keskkonna- ja kliimaalaste õigusaktide tulemuslik ja tõhus rakendamine ning püüelda keskkonnategevuse tulemuslikkuse tipptaseme poole liidu, riikide, piirkondade ja kohalikul tasandil, sealhulgas kindlustada asjakohane suutlikkus haldus- ja nõuetele vastavuse tagamisel vastavalt korrapärasele keskkonnapoliitika rakendamise läbivaatamisele, ning tõhustada keskkonnakuritegude vastast võitlust;
 - (b) tugevdada poliitika väljatöötamise ja rakendamise lõimitud käsitlust eelkõige järgmise kaudu:

³²

COM (2020) 80 final.

- artiklis 2 loetletud esmatahtsaid eesmärke võetakse liidu, riikide, piirkondade ja kohalikul tasandil arvesse kõigis asjakohastes strateegiates, seadusandlikes ja mitteseadusandlikes algatustes, programmides, investeeringutes ja projektides selliselt, et need ega nende rakendamine ei kahjusta ühegi artiklis 2 loetletud esmatahtsa eesmärgi saavutamist;
 - viiakse maksimumini Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivide 2014/52/EL³³ ja 2001/42/EÜ³⁴ rakendamisest saadav kasu;
 - pööratakse suurt tähelepanu sünergiale ja võimalikele kompromissidele majandus-, keskkonna- ja sotsiaaleesmärkide vahel, et tagada kodanike tootmis-, eluaseme- ja liikuvusvajaduste rahuldamine kestlikul viisil nii, et kedagi ei jäeta kõrvale;
 - hinnatakse korrapäraselt olemasolevaid poliitikameetmeid ja koostatakse uute algatuste kohta mõjuhindangud, mis põhinevad ulatuslikel, usaldusväärse, kaasava, teabepõhise ja lihtsasti rakendatava korra kohaselt tehtavatel konsultatsioonidel ning milles võetakse nõuetekohaselt arvesse prognoositavat mõju keskkonnale ja kliimale;
- (c) lõimida keskkonna- ja kliimaalane kestlikkus tulemuslikult majandusjuhtimise Euroopa poolaastasse, sealhulgas riiklikesse reformikavadesse ning riiklikesse taaste- ja vastupidavuskavadesse;
 - (d) kaasata kestlikud investeeringud avaliku ja erasektori allikatest, sealhulgas liidu eelarve alusel saadaolevatest fondidest ja vahenditest, Euroopa Investeerimispanka kaudu ja riikide tasandil;
 - (e) lõpetada järk-järgult keskkonnakahjulikud toetused liidu ja riikide tasandil, kasutades võimalikult hästi ära turupõhiseid ja roheline eelarvestamise vahendeid, sealhulgas neid, mis on vajalikud sotsiaalselt õiglase ülemineku tagamiseks, ning toetada ettevõtjaid ja muid sidusrühmi looduskapitali arvestamise standarditud tavade väljatöötamisel;
 - (f) tagada, et keskkonnapoliitika ja -meetmed põhinevad parimatel kättesaadavatel teadusandmetel, ning suurendada keskkonnaalast teadmusbaasi ja selle kasutuselevõttu muu hulgas teadusuuringute, innovatsiooni, roheliste oskuste edendamise ning keskkonnaarvestuse ja ökosüsteemi arvepidamise arendamise kaudu;
 - (g) kasutada ära digi- ja andmetehnoloogia võimalusi keskkonnapoliitika toetamisel, viies samal ajal miinimumini sellise tehnoloogia keskkonnajalajälje;
 - (h) kasutada kõigiti ära looduspõhiseid lahendusi ja sotsiaalset innovatsiooni;
 - (i) rakendada tulemuslikult rangeid läbipaistvuse, üldsuse osalemise ja õiguskaitse kättesaadavuse norme kooskõlas keskkonnainfo kättesaadavuse ja

³³ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 16. aprilli 2014. aasta direktiiv 2014/52/EL, millega muudetakse direktiivi 2011/92/EL teatavate riiklike ja eraprojektide keskkonnamõju hindamise kohta (ELT L 124, 25.4.2014, lk 1–18).

³⁴ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 27. juuni 2001. aasta direktiiv 2001/42/EÜ teatavate kavade ja programmide keskkonnamõju hindamise kohta (EÜT L 197, 21.7.2001, lk 30).

keskkonnaasjade otsustamises üldsuse osalemise ning neis asjus kohtu poole pöördumise konventsiooniga (Århusi konventsioon)³⁵;

- (j) teha kaheksanda keskkonnaprogrammi rakendamisega seotud andmed ja tõendid üldsusele kättesaadavaks ja kergesti juurdepääsetavaks, ilma et see piiraks valdkonnapõhiste õigusaktide konfidentsiaalsussätete kohaldamist;
- (k) toetada artiklis 2 loetletud esmatähtsate eesmärkide üleilmset kasutuselevõttu, tagades siseste ja väliste lähenemisviiside sidususe ning koordineeritud tegevuse, eelkõige järgmistes valdkondades:
 - teha partnerriikidega koostööd kliima- ja keskkonnameetmete alal, kannustada ja toetada neid võtma vastu ja rakendama neis valdkondades eeskirju, mis on sama ranged kui liidu omad, ning tagada, et kõik liidu turule lastud tooted vastavad täielikult asjakohastele liidu nõuetele kooskõlas liidu rahvusvaheliste kohustustega;
 - parandada kolmandate riikide valitsuste, ettevõtjate ja kodanikuühiskonnaga ning rahvusvaheliste organisatsioonidega tehtavat koostööd, et luua keskkonnakaitseks partnerlussuhteid ja liite, ning edendada keskkonnavalast koostööd G7s ja G20s;
 - tugevdada Pariisi kokkuleppe, bioloogilise mitmekesisuse konventsiooni ja muude mitmepoolsete keskkonnalepete rakendamist liidu ja tema partnerite poolt, sealhulgas suurendades nende lepete alusel võetud kohustuste täitmisel tehtud edusammudega seotud läbipaistvust ja aruandekohustust;
 - tugevdada rahvusvahelist keskkonnavalast juhtimist, täites allesjäänud lüngad ning tugevdades tunnustatud rahvusvaheliste keskkonnapõhimõtete austamist ja järgimist;
 - tagada, et liidu ja liikmesriikide rahaline abi kolmandatele riikidele aitab edendada ÜRO kestliku arengu tegevuskava 2030.

2. Et kaheksanda keskkonnaprogrammi esmatähtsaid eesmärke saavutada, on vaja saada laialdane toetus, kaasates kodanikke, sotsiaalpartnereid ja muid sidusrühmi ning kannustades riiklikke, piirkondlikke ja kohalikke ametiasutusi linna- ja maapiirkondades tegema koostööd kaheksanda keskkonnaprogrammiga seotud strateegiate, poliitikameetmete või õigusaktide väljatöötamisel ja rakendamisel.

Artikkel 4. Seireraamistik

1. Komisjon, keda toetavad Euroopa Keskkonnavalamet ja Euroopa Kemikaaliamet, hindab korrapäraselt liidu ja liikmesriikide edusamme artiklis 2 loetletud esmatähtsate eesmärkide saavutamisel, võttes arvesse artikli 3 kohaseid eesmärkide saavutamist võimaldavaid tingimusi, ning annab nende kohta aru.
2. Lõikes 1 osutatud hindamisel võetakse arvesse uusimaid arengusuundi andmete ja näitajate kättesaadavuses ja asjakohasuses ning tuginetakse liikmesriikides ja liidu tasandil kättesaadavatele andmetele, eelkõige andmetele, mida hallatakse Euroopa Keskkonnavalametis ja Euroopa statistikasüsteemis. Hindamine ei mõjuta keskkonna- ja kliimapoliitikaga seotud olemasolevaid seire-, aruandlus- ja juhtimisraamistikke ega -tegevusi.

³⁵

<https://www.unece.org/fileadmin/DAM/env/pp/documents/cep43e.pdf>.

3. Euroopa Keskkonnaamet ja Euroopa Kemikaaliamet toetavad komisjoni andmete ja teadmiste kättesaadavaks ja asjakohasemaks muutmisel ning täidavad selleks eelkõige järgmisi ülesandeid:
- (a) koguvad ja töötlevad tõendeid ja andmeid ning annavad nende kohta aru, kasutades nüüdisaegseid digivahendeid;
 - (b) teevad tööd asjakohaste seireandmelünkade täitmiseks;
 - (c) teevad poliitika jaoks olulisi ja süsteemseid analüüse ning aitavad viia ellu poliitikaeesmärke liidu ja liikmesriikide tasandil;
 - (d) lõimivad keskkonna-, sotsiaal- ja majanduslikku mõju käsitlevaid andmeid ning kasutavad täielikult muid kättesaadavaid, nt Copernicuse kaudu saadud andmeid;
 - (e) parandavad veelgi andmetele juurdepääsu liidu programmide kaudu;
 - (f) tagavad läbipaistvuse ja aruandekohustuse;
 - (g) aitavad kodanikuühiskonnal, ametiasutustel, kodanikel, sotsiaalpartneritel ja erasektoril teha kindlaks kliima- ja keskkonnariskid ning võtta meetmeid nende ennetamiseks, leevendamiseks ja nendega kohanemiseks, ning soodustavad nende osaliste kaasamist puuduvate andmete hankimisse.
4. Komisjon kontrollib korrapäraselt andme- ja teadmistevajadusi liidu ja riikide tasandil, sealhulgas Euroopa Keskkonnaameti ja Euroopa Kemikaaliameti suutlikkust täita lõikes 3 osutatud ülesandeid.

Artikkel 5. Hindamine

Komisjon hindab kaheksandat keskkonnaprogrammi 31. märtsiks 2029. Komisjon esitab Euroopa Parlamendile ja nõukogule hindamise peamisi tulemusi sisaldava aruande, millele ta lisab seadusandliku ettepaneku järgmise keskkonnavalase tegevusprogrammi kohta, kui ta peab seda vajalikuks.

Artikkel 6 – Jõustumine

Käesolev otsus jõustub kahekümnendal päeval pärast selle avaldamist *Euroopa Liidu Teatajas*.

Brüssel,

Euroopa Parlamendi nimel
president

Nõukogu nimel
eesistuja

FINANTSSELGITUS: „AMETID“

Sisukord

1.	ETTEPANEKU/ALGATUSE RAAMISTIK	17
1.1.	Ettepaneku/algatuse nimetus.....	17
1.2.	Asjaomased poliitikavaldkonnad	17
1.3.	Ettepanek käsitleb:	17
1.4.	Eesmärgid.....	17
1.4.1.	Üldeesmärgid	17
1.4.2.	Erieesmärgid	17
1.4.3.	Oodatavad tulemused ja mõju.....	22
1.5.	Ettepaneku/algatuse põhjendus	22
1.5.1.	Lühi- või pikaajalises perspektiivis täidetavad vajadused, sealhulgas algatuse rakendamise üksikasjalik ajakava	22
1.5.2.	ELi meetme lisaväärtus (see võib tuleneda erinevatest teguritest, nagu kooskõlastamisest saadav kasu, õiguskindlus, suurem tõhusus või vastastikune täiendavus). Käesoleva punkti kohaldamisel tähendab „ELi meetme lisaväärtus“ väärtust, mis tuleneb liidu sekkumisest ja lisandub väärtusele, mille liikmesriigid oleksid muidu üksi loonud.....	23
1.5.3.	Samalaadsetest kogemustest saadud õppetunnid	23
1.5.4.	Kooskõla mitmeaastase finantsraamistikuga ja võimalik koostoime muude asjaomaste meetmetega	23
1.5.5.	Erinevate kasutada olevate rahastamisvõimaluste, sealhulgas vahendite ümberpaigutamise võimaluste hinnang	23
1.6.	Ettepaneku/algatuse kestus ja finantsmõju	24
1.7.	Ettenähtud eelarve täitmise viisid	24
2.	MAJANDAMISMEETMED	25
2.1.	Järelevalve ja aruandluse eeskirjad	25
2.2.	Haldus- ja kontrollisüsteem(id).....	25
2.2.1.	Eelarve täitmise viisi(de), rahastamise rakendamise mehhanismi(de), maksete tegemise korra ja kavandatava kontrollistrateegia selgitus.	25
2.2.2.	Teave kindlakstehtud riskide ja nende vähendamiseks kasutusele võetud sisekontrollisüsteemi(de) kohta.....	26
2.2.3.	Kontrollide kulutõhususe (kontrollikulude suhe hallatavate vahendite väärtusse) hinnang ja põhjendus ning prognoositav veariski tase (maksete tegemise ja sulgemise ajal).....	26
2.3.	Pettuse ja eeskirjade eiramise ärahoidmise meetmed	26
3.	ETTEPANEKU/ALGATUSE HINNANGULINE FINANTSMÕJU	26
3.1.	Mitmeaastase finantsraamistiku rubriigid ja kulude eelarveread, millele mõju avaldub	26

3.2.	Hinnanguline mõju kuludele	28
3.2.1.	Üldine hinnanguline mõju kuludele	28
3.2.2.	Hinnanguline mõju EEA ja ECHA assigneeringutele	30
3.2.3.	Hinnanguline mõju EEA ja ECHA personalivajadusele.....	31
3.2.4.	Kooskõla kehtiva mitmeaastase finantsraamistikuga	34
3.2.5.	Kolmandate isikute rahaline osalus.....	34
3.3.	Hinnanguline mõju tuludele	34

TÄIENDAV FINANTSSELGITUS: „AMETID“

1. ETTEPANEKU/ALGATUSE RAAMISTIK

1.1. Ettepaneku/algatuse nimetus

Euroopa Parlamendi ja nõukogu otsus, milles käsitletakse liidu üldist keskkonnanalast tegevusprogrammi aastani 2030 kliimaneutraalsele, ressursitõhusale ja taastavale majandusele ülemineku kiirendamiseks.

1.2. Asjaomased poliitikavaldkonnad

Poliitikavaldkonnad: 09 Keskkond ja kliimameetmed
Tegevusvaldkonnad:
09 02 Keskkonna ja kliimameetmete programm (LIFE)
09 10 Euroopa Keskkonnaamet ja Euroopa Kemikaaliamet

1.3. Ettepanek käsitleb:

- ☒ uut meetet
- ☐ uut meetet, mis tuleneb katseprojektist / ettevalmistavast meetmest³⁶
- ☒ olemasoleva meetme pikendamist
- ☐ ühe või mitme meetme ühendamist teise või uue meetmega

1.4. Eesmärgid

1.4.1. Üldeesmärgid

Kiirendada liidu õiglast ja kaasavat üleminekut kliimaneutraalsele, puhtale, ressursitõhusale ja taastavale majandusele ning saavutada ÜRO kestliku arengu tegevuskavas 2030 ja selle kestliku arengu eesmärkides kindlaks määratud keskkonnaeesmärgid, toetades täies mahus Euroopa roheline kokkuleppe keskkonnanalaseid eesmäärke.

Aidata kaasa sellele, et keskkonna- ja kliimapolitika seire- ja aruandlusraamistik oleks paremini integreeritud, sidusam ja mitmemõõtmelisem ning igati kooskõlas Pariisi kokkuleppe, kestliku arengu ja Euroopa roheline kokkuleppe eesmärkidega.

1.4.2. Erieesmärgid

2015. aastal pandi ÜRO kestliku arengu eesmärkide ja Pariisi kliimakokkuleppe („COP21“) vastuvõtmisega paika teetähiseks olevad rahvusvahelised kokkulepped. Nendega võetud kohustused ning kasvav teadlikkus kliimamuutuste, keskkonnaseisundi halvenemise ja kestlikkusega seotud riskidega tegelemise kiireloomulisusest nõuavad, et ELi kaheksas keskkonnaprogramm oleks mõjus.

Dokumendis „Euroopa keskkond – seisund ja väljavaated 2020. aastal“ (SOER 2020), mille Euroopa Keskkonnaamet (EEA) esitas 4. detsembril 2019, anti ülevaade Euroopa praegustest keskkonna-, kliima- ja kestlikkusalastest probleemidest, mis on enneolematu ulatusega ja pakilised. Need probleemid nõuavad koheseid ja kooskõlastatud meetmeid ning kiireloomulisi süsteemseid lahendusi. Kuigi ELi hiljutised poliitilised jõupingutused on toonud märkimisväärset kasu, on senini probleemseteks valdkondadeks elurikkuse kadumine,

³⁶

Vastavalt finantsmääruse artikli 58 lõike 2 punktile a või b.

ressursside kasutamine ning vajadus tegeleda kliimamuutuste ja nende mõjuga, samuti inimeste tervisele ja heaolule avalduvate ohtudega. Et täita keskkonnaseisundi ja 2030. aastaks seatud kliimaeesmärkide vahele jäävaid tühimikke, on vaja keskenduda rakendamisele, mis nõuab rahalisi vahendeid, sidusrühmade kaasamist, mitmetasandilisel juhtimisel koostöö tegemist ning tugevat teadmusbaasi. Tuleb välja töötada süsteemsemad pikaajalised poliitikaraamistikud, toetada ühiskondlikke muudatusi kaasa toovad innovatsiooni, suunata ümber investeeringud ja rahastamisvahendid ning liikuda sotsiaalselt ausa ja õiglase ülemineku suunas.

11. detsembril 2019 esitatud Euroopa rohelises kokkuleppes tehti teatavaks kavatsus võtta vastu kaheksas keskkonnaprogramm, millel on täiendav funktsioon ning mis aitab tagada keskkonna- ja kliimapoliitika ja õigusaktide rakendamist, järgimise tagamist ja tulemuslikku elluviimist ning milles sisaldub ka uus seireraamistik. Käesolevas ettepanekus esitatakse otsus kaheksanda keskkonnaalase tegevusprogrammi kohta aastani 2030 (kõnealuse keskkonnaprogrammi eesmärk on kiirendada üleminekut kliimaneutraalsele, ressursitõhusale ja taastavale majandusele ning toetada Euroopa rohelise kokkuleppe elluviimist).

Euroopa rohelise kokkuleppe raames teatavaks tehtud kaheksanda keskkonnaprogrammi üks peamistest meetmetest on uus seireraamistik, millega mõõdetakse ELi ja selle liikmesriikide saavutusi keskkonnaprogrammi esmatahtsate eesmärkide ja 2050. aastaks seatud visiooni „Hea elu planeedi võimaluste piires“ rakendamisel. Kuigi EL on loonud mitu seireraamistikku konkreetsete kokkulepitud keskkonaeesmärkide täitmisel tehtu mõõtmiseks, ei ole liidu õiguses seni kehtestatud terviklikku raamistikku, millega tagada, et liidu keskkonna- ja kliimaeesmärkide vallas saavutatut ning nende panust kestlikkusse, heaolusse ja vastupanuvõimesse hinnatakse koordineeritult. Samuti luuakse programmiga võimalus siduda keskkonnapoliitika seire Teadusuuringute Ühiskeskuses (JRC), EEAs ja muudes organisatsioonides planeedi võimaluste piiritlemisel tehtava töö (näiteks magevee kasutuse, maakasutuse muutuse, ookeani hapestumise uurimine) ja liidu tarbimisjalajälje määramisel tehtava tööga.

Uus seireraamistik põhineb olemasolevatel keskkonna ja kliima seire- või -juhtimisraamistikel, sealhulgas raamistikel, mida kasutatakse energialiidu ja kliimameetmete juhtimisel ning keskkonnapoliitika rakendamise läbivaatamisel, ei piira nende rakendamist ja täiendab neid. Ta on täielikult kooskõlas Euroopa rohelise kokkuleppe saavutamiseks tehtava tööga, sealhulgas uue seiretegevusega elurikkuse ja nullsaaste ning ajakohastatud seiretegevusega ringmajanduse valdkonnas. Seega põhineb kaheksanda keskkonnaprogrammi seireraamistik enamjaolt olemasolevatel andmetel ning seire- ja aruandlusvahenditel, mis aitab vältida andmete dubleerimist ja piirab liikmesriikide halduskoormust, samas kasutatakse võimalust täita andmetühimikud (nullsaaste ning seos keskkonna- ja sotsiaalpoliitika vahel). Täpsemalt põhineb see raamistik keskkonnaaruandluse ühtlustamiseks juba 2017. aastal alustatud töö³⁷ ning aitab kaasa sellele, et eri seiretegevuse kaudu saadakse sidusaid sõnumeid.

Seireraamistik peaks tagama, et võetud kohustustega kaasneb vastutus ja nende täitmine ning et tulemuste mõõtmiseks ja edasise tegevuse kavandamiseks on selged ja tulemuspõhised näitajad, samuti peab raamistik olema kooskõlas olemasolevate seireraamistike ja aruandlusvahenditega, mida praegu kasutavad muu hulgas EEA ja selle Eioneti võrgustik, ning aitama vältida andmete dubleerimist ning halduskoormuse lisandumist liikmesriikidele ja

³⁷

Vt https://ec.europa.eu/environment/legal/reporting/fc_actions_et.htm

muudele aruandlusega tegelevatele asutustele. Ka Euroopa Kemikaaliamet (ECHA) on kutsutud aruandluses osalema ja kemikaalide säästva kasutamise kohta andmeid esitama.

Et **kaheksanda keskkonnaprogrammi seireraamistikku** kasutada ja toetada, on vaja anda EEA-le ja ECHA-le täiendavaid vahendeid. Need ei ole uued vahendid, vaid need määratakse ametitele programmist LIFE (mille vahendusel toetatakse ka nende ametite põhitegevust); see vastab mitmeaastase finantsraamistiku ettepanekule, mille üle eelarvepädevate institutsioonidega praegu läbirääkimisi peetakse. Neid vahendeid kasutatakse nii selleks, et suurendada Euroopa rohelise kokkuleppega võetud ülesandeid täitvates ametites töötavate isikute arvu, kui ka selleks, et toetada ja aidata täita kaheksanda keskkonnaprogrammi kohaseid seire- ja aruandlusülesandeid. Konkreetsemalt tähendab see järgmist.

- **Euroopa Keskkonnaamet (EEA)**: seireraamistiku aluseks on EEA seire ja aruandlus eri keskkonna- ja kliimameetmete kohta ning keskkonnaseisundi aruanne (SOER). EEA uut strateegiat ja selle mitmeaastast tööprogrammi ning asjakohaseid EEA vahendeid tuleb kohandada ja tugevdada, et seire oleks dünaamiline, sidus, mitmetasandiline ja valdkondadeülene, põhineks erinevate teabeallikate integreerimisel ja võimaldaks esitada andmeid eri tasanditel (riiklikul, piirkondlikul ja rahvusvahelisel tasandil). Seireraamistik peaks olema kohane kaheksanda keskkonnaprogrammi jaoks kindlaksmääratud aruandlusnõuetele ja -vajadustele ning võimaldama kodanikke hästi probleemidest ja nende suhtes võetud meetmetest teavitada ning Euroopa Parlamendis ja nõukogus peetavat kõrgetasemelist poliitilist arutelu lihtsustada.

Keskkonnaseisundi seire ja sellekohane aruandlus on EEA asutamismääruses ametile pandud ülesannete hulgas, kuid eespool kirjeldatud seire- ja aruandlusülesannete täitmine **nõuab ametilt lisaülesannete täitmist** ja seega ka lisavahendeid. Koostöös EEAgagi tehtud põhjalik analüüs võimalike sünergiate kohta ning Euroopa rohelise kokkuleppe kohaste prioriteetidega tegelemise edasise töö strateegilise kavandamise kohta näitas, et EEAs oleks vaja 2021. aastal uue mitmeaastase finantsraamistiku (2021–2027) raames luua järgmised ametikohad:

9 ajutise töötaja ja 6 lepingulise töötaja ametikohta, kus täidetakse järgmisi uusi ülesandeid:

ringmajanduse seire raamistiku ajakohastamine (abi ringmajanduse tulemustabeli koostamisel) ja toetus ringmajanduse sektoripõhistele algatustele (üks ajutine töötaja);

aruandlus ringmajanduse meetmete rakendamise ja kestlike investeeringute kohta ning järelevalve ELi rahastuse abil ringmajandusse tehtud investeeringute mõju üle (üks lepinguline töötaja);

ELi elurikkuse strateegia arendamise toetamine ning elurikkuse ja ökosüsteemide seire raamistiku väljatöötamine, pöörates erilist tähelepanu uute algatustega hõlmatud valdkondadele (muld, maa ja metsad) (üks ajutine töötaja, kaks lepingulist töötajat);

elurikkuse ja ökosüsteemide seisundi seire (pöörates erilist tähelepanu mageveele ja merekeskkonnale) nullsaaste eesmärgi (mereprügi vähendamine) suunas liikumisel ja mürgivaba keskkonna loomisel (üks ajutine töötaja);

integreeritud analüüs saaste mõjust keskkonnale ja tervisele ning aruandlus uute valdkondade (nt joogivesi, vee taaskasutamine, SEVESO, elavhõbe) ja rohelise kokkuleppe kohase nullsaaste eesmärgiga kattuvate valdkondade kohta, tihedas koostöös ECHAgagi ja Euroopa Toiduohutusametiga (EFSA) (üks ajutine töötaja);

parem võimekus mitmesuguste Euroopa rohelise kokkuleppega hõlmatud poliitikavaldkondade integreeritud analüüsiks ja hindamiseks (nt elurikkuse seostamine nullsaaste eesmärgiga ja strateegiaga „Talust taldrikule“) . Ametikoha alla kuulub ka

üleujutuste direktiivi, linnareovee direktiivi ja nitraadidirektiivi integreeritud hindamine ning magevee- ja mereökosüsteemipõhise lähenemisviisi majanduspöördesse integreerimise (vastavalt iga-aastasele kestliku majanduskasvu strateegiale) ja kliimamuutustega tegelemise hindamine (üks lepinguline töötaja);

kaheksanda keskkonnaprogrammi ja kliimapoliitika seire parandamine digiajastul – COPERNICUSe andmete täielik kasutamine, kodanike tehtud teadusuuringute ja muudest allikatest pärit andmete integreerimine dünaamiliseks keskkonnaseireks ja poliitika rakendamiseks, parandades andmete esitamise õigeaegsust, nende esituse visualiseerimist ja teabe kättesaadavust (kaks lepingulist töötajat);

keskkonna- ja kliimaseire rahvusvahelise mõõtme tugevdamine ning keskkonna- ja kliimadiplomaatia ja -läbirääkimiste toetamine (üks ajutine töötaja);

riiklike kliimamuutustega kohanemise strateegiate ja meetmete ning nende strateegiate ja meetmete ja muude keskkonnanäesmärkide vaheliste seoste seire ja hindamine (üks ajutine töötaja);

liikmesriikide toetamine kliimamuutuste leevendamise poliitika ning selle poliitika ja õhukvaliteedi ja nullsaaste eesmärkide vaheliste seoste seire ja hindamise alal (üks ajutine töötaja);

inimeste tervise ning kliimamuutuste mõju ja nendega kohanemise jälgimine kliima- ja tervisealase virtuaalse vaatluskeskuse kaudu Euroopa rohelise kokkuleppe ja seal esitatud nullsaaste eesmärgi (mürgivaba keskkond) kontekstis (üks ajutine töötaja);

kergsõidukite ja raskeveokite tegeliku kütusekulu ja heite puhul kasutatavate uute seiremeetodite toetamine (alates 2022. aastast) (üks ajutine töötaja).

EEA jaoks vajalike inimressursside lähtealus kaheksanda keskkonnaalase tegevusprogrammi ettepaneku kontekstis

Et EEA saaks kaheksanda keskkonnaprogrammi raames seires ja aruandluses osaleda, tuleb alates 2021. aastast ja kogu järgmise mitmeaastase finantsraamistiku perioodi (2021–2027) jooksul tingimata säilitada vahendid, mis aastatel 2018–2020 sel eesmärgil täiendavalt eraldati. EEA jaoks täiendavalt vajaminevate vahendite lähtealuse arvutamiseks tuleks seega aluseks võtta ELi 2020. aasta lõplikus eelarves vastu võetud vahendid (st 130 asutuse jaoks planeeritud kohta, 74 lepingulist töötajat ja 20 riikide lähetatud eksperti). See peaks tagama, et jätkatakse aastatel 2018–2020 lisandunud uute põhiülesannete täitmist.

- EEA abistav roll kaheksanda keskkonnaprogrammi kliimaga seotud eesmärkide, CO₂-heite vähendamise (kasvuhoonegaaside heite vähendamine ja taastuvenergia kasutamine) ja energiatõhususe põhiaspektidega seotud seire, kontrolli, aruandluse ja vastava teabe levitamisega seotud töös on sätestatud määruse (EL) 2018/1999 (milles käsitletakse energialiidu ja kliimameetmete juhtimist) artiklis 42. Kehtiva mitmeaastase finantsraamistikuga aastani 2020 eraldati selleks koos eelarveliste vahenditega kolm uut lepingulise töötaja ametikohta (tähtajatud töölepingud). Need kolm ametikohta tuleks säilitada kogu uue mitmeaastase finantsraamistiku eelarveperioodil ja muuta ajutise töötaja ametikohtadeks, mis võimaldab EEA-le pandud lisaülesandeid täies ulatuses ja püsivalt arvesse võtta.

- Täiendavad ametikohad, mis eraldati ametile 2020. aasta eelarvega (viis ajutist töötajat ja kaks lepingulist töötajat) ja määrusega (EL) 2018/956 (kaks lepingulist töötajat), on praeguse keskkonna- ja kliimapoliitika rakendamisel väga tähtsad. Need ametikohad

hõlmavad juba toimuvat tegevust (vt allpool) ja moodustavad osa ameti inimressursside lähtealusest:

a) kliimamuutuste leevendamine, maakasutuse, maakasutuse muutuse ja metsanduse (LULUCF) integreerimine kasvuhoonegaaside (KHG) inventuuri platvormi ning kliima-, metsandus- ja põllumajandussektori süsteemne analüüs;

b) veepoliitika süsteemne analüüs muutuvates kliimatingimustes;

c) keskkonnavalade, kestliku ja õiglase ülemineku majandusliku mõju integreeritud analüüs;

d) elurikkuse seire vahendite ajakohastamine;

e) Copernicuse andmete integreerimine keskkonnaseiresse ja -aruandlusse;

f) uute raskeveokite CO₂-heite ja kütusekuluga seotud seire ja aruandlus.

• **Euroopa Kemikaaliamet (ECHA):** ECHA-l on ELi uue kestlikkust toetava kemikaalistrateegia väljatöötamisel oluline roll.

Selleks et täita loetletud ülesandeid, vajab amet 2020. aastast alates järgmisi uusi ametikohti:

üks ajutine töötaja ja üks lepinguline töötaja, kelle ülesannete hulka kuuluvad andmebaaside haldamine ja ühtlustamine ning kemikaalidega seotud andmete esitamine vastavate uute riskide kohta aruannete koostamiseks, samuti abi kemikaalipoliitika näitajate loomisel ja muude EEA tööülesannete täitmisel.

1.4.3. Oodatavad tulemused ja mõju

Täpsustage, milline peaks olema ettepaneku/algatuse oodatav mõju abisaajatele/sihtrühmale.

Kavandatud meetmete peamine eesmärk on luua uue kaheksanda keskkonnaprogrammi jaoks sobiv terviklik seireraamistik ning edendada keskkonnaprogrammi ja muude asjakohaste algatuste vahelisi sidemeid ja sünergiat Euroopa rohelise kokkuleppe raames. See hõlmab hiljuti vastuvõetud ringmajanduse kava, [Euroopa kliimaseadust, milles on sätestatud 2050. aasta kliimanetraalsuse eesmärk](#), ELi elurikkuse strateegiat 2030, algatust „Talust taldrikule“, samuti nullsaaste ja [kliimaeesmärkide vallas ettevalmistatavad algatusi \(ZPAP ja kestlikkust toetav kemikaalistrateegia\)](#).

See uus seirealane lähenemisviis, millesse on integreeritud tehnika viimasel tasemel digivahend, võimaldab teha tõenditel põhinevaid analüüse, koostada hästi suunatud eri tasandi aruandeid eri sektorite kaupa ja aitab täita ELi aruandluskohustusi nii ELi kui ka rahvusvahelisel tasandil.

Hästi struktureeritud ja kavandatud aruandlusraamistik ja -tegevus aitab kaheksandat keskkonnaprogrammi sisuliselt hinnata, annab vajalikku teavet poliitikakujundajatele ning aitab algatada nõukogus ja Euroopa Parlamendis kõrgetasemelised arutelud.

Märkige, milliste näitajate abil jälgitakse edusamme ja saavutusi.

Ettepanekus kavandatud meetmete rakendamist jälgib komisjon. Näitajad võivad hõlmata järgmist:

- temaatiliste (ringmajandus, elurikkus, metsad, maa, vesi ja mered, õhk, müra, jäätmed, heide jne) aruannete arv;
- selliste horisontaalsete seirearuannete arv, milles kajastatakse kaheksanda keskkonnaprogrammi, kestliku arengu eesmärkide, keskkonnapoliitika rakendamise läbivaatamise ja Euroopa rohelise kokkuleppe rakendamisel saavutatut konkreetsete aruandetsükli kaupa (3. aruandlustersükkel lõpeb 2027. aasta juunis, s.o enne kaheksanda keskkonnaprogrammi lõppu).

1.5. Ettepaneku/algatuse põhjendus

1.5.1. Lühiki- või pikaajalises perspektiivis täidetavad vajadused, sealhulgas algatuse rakendamise üksikasjalik ajakava

Kaheksanda keskkonnaprogrammi ettepanek vastab Euroopa Liidu toimimise lepingu artikli 192 lõikele 3 ja selles on võetud arvesse seitsmenda keskkonnaalase tegevusprogrammi hiljutise hindamise tulemusi.

Komisjon peab tegema saavutatust kokkuvõtte keskkonnapoliitika rakendamise läbivaatamise kolme järjestikuse aruandlustersükli kaupa aastatel 2022, 2024 ja 2027.

Teise aruandlustersükli raames 2024. aastal (aruandlustersükkel tuleb aegsasti lõpule viia, et enne praeguse komisjoni mandaadi lõppu oleks võimalik saada teavet, kui edukalt on rakendatud Euroopa rohelist kokkulepet, kaheksandat keskkonnaalast tegevusprogrammi, kestliku arengu eesmarke ning otsuse artikli 2 kohast käesoleva keskkonnaprogrammi visiooni aastani 2050) teeb komisjon kokkuvõtte ja uurib vajadust vaadata läbi Euroopa rohelises kokkuleppes sätestatud liidu keskkonna- ja kliimaprioriteedid ning käesoleva keskkonnaprogrammi esmatahtsad eesmärgid.

Kolmas aruandlustersükkel tuleb lõpule viia 2027. aasta juuniks, aegsasti enne käesoleva keskkonnaprogrammi lõppu.

- 1.5.2. *ELi meetme lisaväärtus (see võib tuleneda erinevatest teguritest, nagu kooskõlastamisest saadav kasu, õiguskindlus, suurem tõhusus või vastastikune täiendavus). Käesoleva punkti kohaldamisel tähendab „ELi meetme lisaväärtus“ väärtust, mis tuleneb liidu sekkumisest ja lisandub väärtusele, mille liikmesriigid oleksid muidu üksi loonud.*

ELi tasandi meetme põhjused (ex-ante):

vajadus tagada kaheksanda keskkonnaprogrammi ning kõigi muude ELi keskkonna- ja kliimameetmete tõhus, sidus ja reageerimisvõimeline järelevalve on sätestatud Euroopa Liidu lepingus.

Oodatav tekkiv liidu lisaväärtus (ex-post):

seireraamistik on vahend, mille abil jälgitakse kaheksanda keskkonnaprogrammi ja Euroopa rohelise kokkuleppe rakendamist. See raamistik aitab täita aruandluskohustust, hõlbustab kõrgetasemelisi arutelusid ning aitab hinnata kaheksanda keskkonnaprogrammi alusel saavutatut.

- 1.5.3. *Samalaadsetest kogemustest saadud õppetunnid*

Ei ole asjakohane.

- 1.5.4. *Kooskõla mitmeaastase finantsraamistikuga ja võimalik koostoime muude asjaomaste meetmetega*

Käesoleva ettepaneku eesmärk on kooskõlas mitme muu Euroopa rohelisest kokkuleppest tuleneva ELi poliitika ja algatuse eesmärgiga. **Kaheksanda keskkonnaprogrammi esmatähtsad eesmärgid on järgmised:**

- a) saavutada see, et 2050. aastal elame me hästi, planeedi ökoloogiliste võimaluste piires. Meie jõukus ja keskkonna hea seisund tulenevad innovaatilisest ringmajandusest, kus midagi ei raisata, kus loodusvarasid majandatakse kestlikult ning kus elurikkust kaitstakse, väärtustatakse ja taastatakse nii, et see suurendab ühiskonna vastupanuvõimet. Meie kliimaneutraalne majandus on lahutatud ressurside kasutamisest ning näitab teed kogu maailmas ohutu ja kestliku ühiskonna kujundamisel;
- b) saavutada liidu keskkonna- ja kliimaeesmärgid, mis on sätestatud Euroopa rohelises kokkuleppes, et aidata täita ÜRO kestliku arengu tegevuskava 2030 eesmäärke, täpsemalt:
 - saavutada aastaks 2050 kliimaneutraalsus, nagu on sätestatud kliimaseaduses;
 - minna üle kliimaneutraalsele ja puhtale ringmajandusele;
 - säilitada ja taastada ökosüsteemid ja elurikkus;
 - täita mürgivaba keskkonnani viiv ja inimeste tervist kaitsev nullsaaste eesmärk;
- c) saavutada täielik vastavus kehtivale keskkonna- ja kliimaalasele õigustikule;
- d) rakendada käesoleva keskkonnaprogrammi artiklis 3 sätestatud meetmed, poliitikad ja lähenemisviisid, mis üheskoos loovad tegelikke muutusi võimaldava raamistiku.

- 1.5.5. *Erinevate kasutada olevate rahastamisvõimaluste, sealhulgas vahendite ümberpaigutamise võimaluste hinnang*

Ei ole asjakohane.

1.6. Ettepaneku/algatuse kestus ja finantsmõju

☐ **Piiratud kestusega**

- ☐ Ettepanek/algatus hõlmab ajavahemikku [PP/KK]AAAA–[PP/KK]AAAA
- ☐ Finantsmõju avaldub ajavahemikul AAAA–AAAA

☒ **Piiramatu kestusega**

- Rakendamine käivitub alates 2021. aastast,
- millele järgneb täieulatuslik rakendamine.

1.7. Ettenähtud eelarve täitmise viisid³⁸

☒ Eelarve **otsene täitmine** komisjoni poolt

- ☐ rakendusametite kaudu

☐ Eelarve täitmine koostöös liikmesriikidega

☒ **Eelarve kaudne täitmine**, mille puhul eelarve täitmise ülesanded on delegeeritud:

☐ rahvusvahelistele organisatsioonidele ja nende allasutustele (nimetage);

☐ Euroopa Investeerimispingale ja Euroopa Investeerimisfondile;

☒ artiklites 70 ja 71 osutatud asutustele;

☐ avalik-õiguslikele asutustele;

☐ avalikke teenuseid osutavatele eraõiguslikele asutustele, kuivõrd nad esitavad piisavad finantstagatised;

☐ liikmesriigi eraõigusega reguleeritud asutustele, kellele on delegeeritud avaliku ja erasektori partnerluse rakendamine ja kes esitavad piisavad finantstagatised;

☐ isikutele, kellele on delegeeritud Euroopa Liidu lepingu V jaotise kohaste ÜVJP erimeetmete rakendamine ja kes on kindlaks määratud asjaomases alusaktis.

Märkused:

Ei ole asjakohane.

³⁸

Eelarve täitmise viise koos viidetega finantsmäärusele on selgitatud veebisaidil <https://myintracomm.ec.europa.eu/budgweb/ET/man/budgmanag/Pages/budgmanag.aspx>.

2. MAJANDAMISMEETMED

2.1. Järelevalve ja aruandluse eeskirjad

Täpsustage tingimused ja sagedus.

Ettepanekus esitatakse otsus, millega võetakse vastu liidu kaheksas keskkonnaalane tegevusprogramm. Kaheksanda keskkonnaprogrammi ettepanekus on sõnastatud vajadus ambitsioonika programmi järele, millega nähakse ette keskkonnaseisundi ning keskkonna- ja kliimameetmete rakendamiseks liikmesriikides tehtud jõupingutuste korrapärane seire ja aruandlus (artikli 4 lõige 1). Sellega tugevdatakse erinevate keskkonna- ja kliimapolitika valdkondade puhul kokkulepitud näitajate kasutamist ning tegevuses tuginetakse ruumiandmete ja digiteabe kasutamisel (COPERNICUS) INSPIRE põhimõtetele. Sidus, valdkondadevaheline ja ajakohastatud aruandlus võetakse aluseks avalikkusele teabe esitamisel ning kliima- ja keskkonnaküsimuste lahendamisel saavutatust kokkuvõtete tegemisel. Lisaks sellele hakatakse nende aruannete põhjal pidama kõrgetasemelisi arutelusid, kus nõukogu ja parlament arutavad keskkonnaseisundi ja kliimaprobleemide üle ning hindavad ELi poliitika ja meetmete sidusust nende probleemidega tegelemisel ja Euroopa rohelise kokkuleppe eesmärkide saavutamisel. EEA ja ECHA kaasamine on selles töös äärmiselt oluline. Samuti on seire ja digiteabe täielik kasutamine äärmiselt oluline ELi elurikkuse strateegia seisukohast, täpsemalt haavatavate ja väärtuslike ökosüsteemide seisundi ja nende ökosüsteemide teenuste jälgimiseks. Tänu andmebaaside koostalitlusvõimele ja eri allikatest pärit andmete kaevele saadakse väärtuslikku teavet selle kohta, milline on inimtegevuse mõju keskkonnale ja kliimale. Korrapärane aruandlus sellise mõju kohta annab märku mitte ainult negatiivsetest ilmingutest, vaid ka positiivse majandamis- ja kaitsetegevuse tulemustest. Nii saab seire ja aruandluse kaudu aru, mis kasu on olnud ühenduse programmide, meetmete ja finantsvahenditest nii ELi kui ka rahvusvahelisel tasandil.

Traditsioonilistele ametitele antavate ELi toetuste puhul kohaldatakse standardseid järelevalve- ja aruandluseeskirju.

2.2. Haldus- ja kontrollisüsteem(id)

2.2.1. *Eelarve täitmise viisi(de), rahastamise rakendamise mehhanismi(de), maksete tegemise korra ja kavandatava kontrollistrateegia selgitus.*

Eelarve täidetakse nii otseselt komisjoni poolt kui ka kaudselt EEA ja ECHA poolt.

Koostöös kaasseadusandjatega uuritakse, kas täies ulatuses eelarve kaudne täitmine kahe (või ka enama) detsentraliseeritud ameti (EEA, ECHA ja võib-olla ka EFSA) kaudu oleks asjakohane.

Mis puudutab kontrollistrateegiat, siis teevad kõik detsentraliseeritud ametid tihedalt koostööd komisjoni siseauditi talitusega, et tagada asjakohaste nõuete täitmine kõigis sisekontrolli raamistiku valdkondades. Sama korda järgitakse ka seoses ametite rolliga käesoleva ettepaneku puhul.

Peale selle kaalub Euroopa Parlament igal eelarveaastal nõukogu soovitusel põhjal ja Euroopa Kontrollikoja järeldusi arvestades, kas anda ametitepoolsele eelarve täitmisele heakskiit.

2.2.2. Teave kindlakstehtud riskide ja nende vähendamiseks kasutusele võetud sisekontrollisüsteemi(de) kohta

Käesoleva ettepaneku alusel EEA ja ECHA poolt läbiviidava tegevuse jaoks ette nähtud assigneeringute õiguspärase, säästliku, tõhusa ja tulemusliku kasutamise seisukohast ei kaasne algatusega uusi olulisi riske, mida olemasolev sisekontrolli raamistik ei kataks. Käesoleva ettepanekuga ette nähtud tegevus algab 2021. aastal ja jätkub kogu uue mitmeaastase finantsraamistiku perioodil.

2.2.3. Kontrollide kulutõhususe (kontrollikulude suhe hallatavate vahendite väärtusse) hinnang ja põhjendus ning prognoositav veariski tase (maksete tegemise ja sulgemise ajal).

Juhtimis- ja kontrollisüsteemid on sätestatud praegu EEA ja ECHA toimimist reguleerivates määrustes. Need ametid teevad tihedat koostööd komisjoni siseauditi talitusega, et tagada asjakohaste nõuete täitmine kõigis sisekontrolli raamistiku valdkondades.

Euroopa Parlament annab igal aastal nõukogu soovitusel põhjal EEA ja ECHA eelarve täitmisele heakskiidu.

2.3. Pettuse ja eeskirjade eiramise ärahoidmise meetmed

Nimetage rakendatavad või kavandatud ennetus- ja kaitsemeetmed, nt pettustevastase võitluse strateegias esitatud meetmed.

Pettuse, korruptsiooni ja muu ebaseadusliku tegevuse vastu võitlemiseks kohaldatakse EEA ja ECHA suhtes piiranguteta Euroopa Parlamendi ja nõukogu 11. septembri 2013. aasta määrust (EL, Euratom) nr 883/2013 Euroopa Pettustevastase Ameti (OLAF) juurdluste kohta. EEA-l ja ECHA-l on vastav pettustevastane strateegia ja sellest tulenev tegevuskava. Peale selle sisaldab nii EEA kui ka ECHA asutamise määrus sätteid nende ametite eelarve täitmise ja kontrolli kohta ning kohaldatavaid finantseeskirju, sh neid, mille eesmärk on vältida pettust ja õigusnormide rikkumist.

3. ETTEPANEKU/ALGATUSE HINNANGULINE FINANTSMÕJU³⁹

3.1. Mitmeaastase finantsraamistiku rubriigid ja kulude eelarveread, millele mõju avaldub

- Olemasolevad eelarveread

Järjestage mitmeaastase finantsraamistiku rubriigiti ja iga rubriigi sees eelarveridade kaupa

Mitmeaastase finantsraamistiku rubriik	Eelarverida	Assigneerin gute liik	Rahaline osalus			
	Nr	Liigendatu d/liigendam ata ⁴⁰	EFTA riikidest ⁴¹	kandidaat riikidest ⁴²	kolmandat est riikidest	finantsmääruse artikli 21 lõike 2 punkti b tähtsuses
3	09 02 01 Loodus ja bioloogiline	Liigendatu d	EI	EI	EI	EI

³⁹ Esitatud eelarvenäitajad on soovituslikud ega piira 2021.–2027. aasta mitmeaastase finantsraamistiku vastuvõtmisele järgnevaid eelarvemenetlusi.

⁴⁰ Liigendatud assigneeringud / Liigendamata assigneeringud.

⁴¹ EFTA: Euroopa Vabakaubanduse Assotsiatsioon.

⁴² Kandidaatriigid ja vajaduse korral Lääne-Balkani potentsiaalsed kandidaatriigid.

	mitmekesisus					
3	09 02 02 Ringmajandus ja elukvaliteet	Liigendatud	EI	EI	EI	EI
3	09 02 03 Kliimamuutuste leevendamise ja nendega kohanemise meetmed	Liigendatud	EI	EI	EI	EI
3	09 10 02 Euroopa Keskkonnaamet	Liigendatud	EI	EI	EI	EI
3	09 10 01 Euroopa Kemikaaliamet	Liigendatud	EI	EI	EI	EI

3.2. Hinnanguline mõju kuludele

3.2.1. Üldine hinnanguline mõju kuludele⁴³

miljonites eurodes (kolm kohta pärast koma)

Eeldatakse, et rubriik 3 säilitab neutraalsuse ja käesolev ettepanek seda ei mõjuta. EEA ja ECHA vajalikud vahendid arvatakse maha programmi LIFE eelarvest (2/3 EEA kuludest saadakse keskkonna peadirektoraadi ja 1/3 kliimameetmete peadirektoraadi jaoks ettenähtud vahenditest ning ECHA kulud kannab täies ulatuses keskkonna peadirektoraat).

Mitmeaastase finantsraamistiku rubriik	Number	Rubriik 3: loodusvarad ja keskkond								
--	--------	------------------------------------	--	--	--	--	--	--	--	--

Püsihindades

Keskkonna peadirektoraat ja kliimameetmete peadirektoraat: <09 02 01, 09 02 02, 09 02 03>			2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	KOKK U
Vähendamine 09 02 01 puhul – Keskkonna peadirektoraat	Kulukohustused	(1a)	1,385	1,405	1,428	1,450	1,474	1,496	1,522	10,160
	Maksed	(2a)	1,385	1,405	1,428	1,450	1,474	1,496	1,522	10,160
Vähendamine 09 02 02 puhul – Keskkonna peadirektoraat	Kulukohustused	(1b)	1,062	1,079	1,096	1,113	1,130	1,148	1,166	7,794
	Maksed	(2b)	1,062	1,079	1,096	1,113	1,130	1,148	1,166	7,794
Vähendamine 09 02 03 puhul – Kliima peadirektoraat	Kulukohustused	(1c)	1,062	1,079	1,096	1,113	1,130	1,148	1,166	7,794
	Maksed	(2c)	1,062	1,079	1,096	1,113	1,130	1,148	1,166	7,794
Tegevusassigneeringute vähendamine KOKKU keskkonna peadirektoraadi ja kliima peadirektoraadi puhul <09 02 01, 09 02 02 ja 09 02 03>	Kulukohustused	=1a+1b +1c	3,509	3,563	3,620	3,676	3,734	3,792	3,854	25,748
	Maksed	= 2a+2b+3c	3,509	3,563	3,620	3,676	3,734	3,792	3,854	25,748

⁴³ Esitatud eelarvenäitajad on soovituslikud ega piira 2021.–2027. aasta mitmeaastase finantsraamistiku vastuvõtmisele järgnevaid eelarvemenetlusi.

EEA: <09 10 02>			2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	KOKK U
Jaotis 1:	Kulukohustused	(1)	2,462	2,511	2,562	2,613	2,665	2,718	2,773	18,304
	Maksed	(2)	2,462	2,511	2,562	2,613	2,665	2,718	2,773	18,304
Jaotis 2:	Kulukohustused	(1a)	0,225	0,225	0,225	0,225	0,225	0,225	0,225	1,575
	Maksed	(2a)	0,225	0,225	0,225	0,225	0,225	0,225	0,225	1,575
Jaotis 3:	Kulukohustused	(3a)	500	500	500	500	500	500	500	3,500
	Maksed	(3b)	500	500	500	500	500	500	500	3,500
EEA assigneeringud KOKKU<09 10 02>	Kulukohustused	=1+1a +3a	3,187	3,236	3,287	3,338	3,390	3,443	3,498	23,379
	Maksed	=2+2a +3b	3,187	3,236	3,287	3,338	3,390	3,443	3,498	23,379
ECHA: <09 10 01>			2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	KOKK U
Jaotis 1:	Kulukohustused	(1)	0,272	0,277	0,283	0,288	0,294	0,300	0,306	2,019
	Maksed	(2)	0,272	0,277	0,283	0,288	0,294	0,300	0,306	2,019
Jaotis 2:	Kulukohustused	(1a)	0,050	0,050	0,050	0,050	0,050	0,050	0,050	0,350
	Maksed	(2a)	0,050	0,050	0,050	0,050	0,050	0,050	0,050	0,350
Jaotis 3:	Kulukohustused	(3 a)	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000
	Maksed	(3b)	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000
Euroopa Keskkonnaameti assigneeringud KOKKU <09.10.01>	Kulukohustused	=1+1a +3a	0,322	0,327	0,333	0,338	0,344	0,350	0,356	2,369
	Maksed	=2+2a +3b	0,322	0,327	0,333	0,338	0,344	0,350	0,356	2,369

3.2.2. Hinnanguline mõju EEA ja ECHA assigneeringutele

- ☒ Ettepanek/algatus ei hõlma tegevusassigneeringute kasutamist
- ☐ Ettepanek/algatus hõlmab tegevusassigneeringute kasutamist, mis toimub järgmiselt:

kulukohustuste assigneeringud miljonites eurodes püsivhindades (kolm kohta pärast koma)

Täpsustag e eesmärgid ja väljundid ↓			2021		2022		2023		2024		2025		2026		2027		KOKKU	
	VÄLJUNDI D																	
	Liik ⁴⁴	Väljundi keskmine kulu	Arv	Kulu	Arv	Kulu	Arv	Kulu	Arv	Kulu	Arv	Kulu	Arv	Kulu	Arv	Kulu	Väljundi te arv kokku	Kulud kokku
ERIEESMÄRK nr 1 ⁴⁵ ...																		
– Väljund																		
Erieesmärk nr 1 kokku																		
ERIEESMÄRK nr 2																		
– Väljund																		
Erieesmärk nr 2 kokku																		
KULUD KOKKU																		

⁴⁴ Väljunditena käsitatakse tarnitavaid tooteid ja osutatavaid teenuseid (nt rahastatud üliõpilasvahetuste arv, ehitatud teede pikkus kilomeetrites).
⁴⁵ Vastavalt punktile 1.4.2 „Erieesmärk/erieesmärgid...“.

3.2.3. Hinnanguline mõju EEA ja ECHA personalivajadusele

3.2.3.1. Ülevaade

- ☐ Ettepanek/algatus ei hõlma haldusassigneeringute kasutamist
- ☒ Ettepanek/algatus hõlmab haldusassigneeringute kasutamist, mis toimub järgmiselt:

miljonites eurodes püsivhindades (kolm kohta pärast koma)

EEA ja ECHA	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	KOKK U
Ajutised töötajad (AD palgaastmed)	1,993	2,033	2,074	2,115	2,158	2,201	2,245	14,820
Ajutised töötajad (AST palgaastmed)								
Lepingulised töötajad	740	755	770	786	801	817	834	5,503
Riikide lähetatud ekspertid								
KOKKU	2,734	2,778	2,844	2,901	2,959	2,018	3,087	20,323

Märkus: hindade puhul eeldatakse, et EEA ametikohtade osas (Kopenhaagenis) tehakse 31,9 % suurune kohandus ja nii EEA kui ka ECHA töötajate palka indekseeritakse 2 %.

Personalivajadused (täistööajale taandatud töötajad):

Euroopa Keskkonnaamet ja Euroopa Kemikaaliamet	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	KOKK U
Ajutised töötajad (AD palgaastmed) EEA = 9 ja ECHA = 1	10	10	10	10	10	10	10	
Ajutised töötajad (AST palgaastmed)								
Lepingulised töötajad Euroopa Keskkonnaamet = 6 ja Euroopa Kemikaaliamet = 1	7	7	7	7	7	7	7	
Riikide lähetatud ekspertid								
KOKKU	17	17	17	17	17	17	17	

3.2.3.2. Vastutavate peadirektoraatide hinnanguline personalivajadus

- ☒ Ettepanek/algatus ei hõlma **täiendava** personali kasutamist.
- ☐ Ettepanek/algatus hõlmab personali kasutamist, mis toimub järgmiselt:

hinnanguline väärtus täisarvuna (või maksimaalselt ühe kohaga pärast koma)

		2020	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027
• Ametikohtade loeteluga ette nähtud ametikohad (ametnikud ja ajutised töötajad)									
• Koosseisuväline personal (täistööajale taandatud töötajad)⁴⁶									
XX 01 02 01 (üldvahenditest rahastatavad lepingulised töötajad, riikide lähetatud eksperdid ja renditööjõud)									
XX 01 02 02 (lepingulised töötajad, kohalikud töötajad, riikide lähetatud eksperdid, renditööjõud ja noored spetsialistid delegatsioonides)									
XX 01 04 aa⁴⁷	- peakorteris ⁴⁸								
	- delegatsioonides								
XX 01 05 02 (lepingulised töötajad, riikide lähetatud eksperdid ja renditööjõud kaudse teadustegevuse valdkonnas)									
10 01 05 02 (lepingulised töötajad, riikide lähetatud eksperdid ja renditööjõud otsese teadustegevuse valdkonnas)									
Muud eelarveread (täpsustage)									
KOKKU									

XX osutab asjaomasele poliitikavaldkonnale või eelarvejaotisele.

Tegevuse (eelkõige rajatava tõhustatud seireraamistiku tegevuse) personalivajadused kaetakse juba meetet haldavate peadirektoraadi töötajatega ja/või töötajate peadirektoraadi sisese ümberpaigutamise teel. **Vajaduse korral viiakse personalivajadused kooskõlla täiendavate eraldistega, mida võidakse anda meetet haldavale peadirektoraadile iga-**

⁴⁶ Lepingulised töötajad, kohalikud töötajad, riikide lähetatud eksperdid, renditööjõud, noored spetsialistid delegatsioonides.

⁴⁷ Tegevusassigneeringutest rahastatavate koosseisuväliste töötajate ülempiiri arvestades (endised B.A read).

⁴⁸ Peamiselt struktuurifondid, Euroopa Maaelu Arengu Põllumajandusfond (EAFRD) ja Euroopa Kalandusfond (EFF).

aastase vahendite eraldamise menetluse käigus, arvestades olemasolevate eelarvepiirangutega.

Ülesannete kirjeldus:

Ametnikud ja ajutised töötajad	
Koosseisuvälised töötajad	

V lisa punktis 3 tuleks esitada täistööajale taandatud töötajate kulude arvutamise meetodi kirjeldus.

3.2.4. Kooskõla kehtiva mitmeaastase finantsraamistikuga

- ☐ Ettepanek/algatus on kooskõlas kehtiva mitmeaastase finantsraamistikuga.
- ☒ Ettepanekuga/algatusega kaasneb mitmeaastase finantsraamistiku asjaomase rubriigi ümberplaneerimine.

--

- ☐ Ettepanek/algatus eeldab paindlikkuseinstrumendi kohaldamist või mitmeaastase finantsraamistiku muutmist⁴⁹.

Selgitage vajalikku toimingut, osutades asjaomastele rubriikidele, eelarveridadele ja summadele.

3.2.5. Kolmandate isikute rahaline osalus

- ☒ Ettepanek/algatus ei hõlma kolmandate isikute poolset kaasrahastamist.
- ☐ Ettepanek/algatus hõlmab kaasrahastamist, mille hinnanguline summa on järgmine:

miljonites eurodes (kolm kohta pärast koma)

	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	Kokku
Xxxxxx								
Kaasrahastatavad assigneeringud KOKKU								

3.3. Hinnanguline mõju tuludele

- ☒ Ettepanekul/algatusel puudub finantsmõju tuludele
- ☐ Ettepanekul/algatusel on järgmine finantsmõju:
 - ☐ omavahenditele
 - ☐ muudele tuludele
 - ☐ palun märkige, kas see on kulude eelarveridasid mõjutav sihtotstarbeline tulu

miljonites eurodes (kolm kohta pärast koma)

Tulude eelarverida	Jooksva aasta eelarves kättesaadavad assigneeringud	Ettepaneku/algatuse mõju ⁵⁰					Lisage vajalik arv aastaid, et kajastada kogu finantsmõju kestust (vt punkt 1.6)	
		Aasta N	Aasta N+1	Aasta N+2	Aasta N+3			
Artikkel								

Mitmesuguste sihtotstarbeliste tulude puhul täpsustage, milliseid kulude eelarveridasid ettepanek mõjutab.

--

⁴⁹ Vt nõukogu määruse (EL, Euratom) nr 1311/2013 (millega määratakse kindlaks mitmeaastane finantsraamistik aastateks 2014–2020) artiklid 11 ja 17.

⁵⁰ Traditsiooniliste omavahendite (tollimaksud ja suhkrumaksud) korral tuleb märkida netosummad, s.t brutosumma pärast 20 % sissenõudmiskulude mahaarvamist.

Täpsustage tuludele avaldatava mõju arvutamise meetod.